

SERVICEGUIDE FÖR SENIORER

Innehåll

Akuten.....	5
Allmän intressebevakare.....	5
Ambulans/allmänt nödnummer	5
Ansökan om service.....	6
Apotek.....	6
Astmamottagning.....	6
Avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga.....	6
Avgiftstak för hälso- och sjukvård	6
Avgiftstak för läkemedel.....	7
Avgiftstak för resekostnader för sjukvård	7
Bedömning av servicebehovet.....	7
Biblioteks- och kulturtjänster	8
Bostadsbidrag.....	8
Bäddavdelningen vid Malax-Korsnäs HVC	8
Dagverksamhet.....	9
Demensvård.....	9
Diabetesmottagning	9
Direktersättning för taxiresor	9
Duschhjälp i hemmet	10
Effektiverat serviceboende.....	10
Ekonomi- och skuldrådgivning	10
eRecept	10
Ersättningar för privat sjukvård	11
Ersättningar för privat tandvård.....	11
Familjepension.....	11
Folkpension.....	11
Folkpensionsanstalten (FPA).....	11
Frontveteranernas förmåner	12
Fysioterapi	12
Färdtjänst.....	12
Föreningsverksamhet	12
Församlingsservice	13
Garantipension.....	13
Giftinformationscentralen	13
Handikapprådet.....	14

Handikappservice	14
Hemvårdsverksamhet	14
Hemsjukvården	15
Hjälpmiddelsutlåning.....	15
Hjärtmottagning.....	15
Hushållsavdrag	15
Hysesbostäder.....	16
Hälsa- och sjukvårdsmottagning	16
Hälsoundersökningar	16
Hörselskadade	16
Influensavaccinering	17
Institutionsvård.....	17
Intervallvård, kortvarig institutionsvård.....	17
Invalidavdrag.....	17
Klädvårdsservice.....	18
Kollektivtrafik.....	18
Korsnäs hälsogård	18
Krigsinvalidernas förmåner	19
Krisgrupp	19
Kränkande behandling	19
Laboratorieprovtagning	20
Laboratoriesvar	20
Läkarjour på kvällar, nätter och veckoslut.....	20
Läkemedelsersättningar.....	20
Materialutdelning.....	20
Matservice.....	21
Medborgarinstitutet	21
Minnessvårigheter.....	21
Mentalvårdstjänster.....	22
Missbrukarvård	22
Närståendevård	23
Palliativ vård.....	23
Patientombudsman	23
Parkeringstillstånd för handikappade	24
Personlig assistans	24
Plötsligt oväntat dödsfall	24
Plötsligt sjukdomsfall.....	25

Postutdelningsservice	25
Psykosociala tjänster	26
Receptförnyelse	26
Rehabiliteringssamarbetsgrupp	26
Renoveringsbidrag	27
Reseersättningar	27
Rådgivningstjänst Cancerkontakt - Syöpäyhteys	27
Röntgenundersökning	27
Röntgensvar	28
Semesterstöd	28
Seniorrådgivning	28
Service för äldre med invandrarbakgrund	28
Skatteavdrag	28
Social service	29
Socialjour	29
Socialombudsman	29
Sorgearbete, livskriser	29
Städ- och fastighetstjänster, privata sektorn	29
Synskadade	30
Talterapi	30
Tandläkarjour	30
Tandvård	30
Taxiservice	30
Tolktjänst	31
Tredje sektorn	31
Trygghetstelefon	31
Vaccinationer	31
Väntjänst	32
Vårdbedömning	32
Vårdbidrag för pensionstagare	32
Äldre- och handikapprådet	32

Akuten

Akuten är en av primärvårdens verksamheter på huvudhälsocentralen i Malax för akuta sjukdomsfall och olyckor. På vardagar är den öppen dagtid. Anmäl helst alltid före besök per telefon. Jourtider kvällstid och på helger i Vasa. Jour, telefonnummer, öppethållningstider och avgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/akutmottagning.html>

Allmän intressebevakare

Den allmänna intressebevakningen sköts av Mellersta Österbottens och Österbottens rättshjälpsbyrå, Närpes verksamhetsställe. En intressebevakare kan behövas t.ex. när en persons funktionsförmåga har försvagats till följd av hög ålder eller svår sjukdom. Allmän intressebevakare utses i fall ingen släkting eller annan lämplig person vill åta sig uppdraget.

Intressebevakarens vanligaste uppgift är att förvalta huvudmannens egendom och sköta dennes ekonomiska angelägenheter. Ibland utses intressebevakare för ett speciellt uppdrag t.ex. att sälja en fastighet eller för ett arvskifte.

Kontaktuppgifter till allmän intressebevakare hittar du här:

<http://www.oikeus.fi/46370.htm>

Ambulans/allmänt nödnummer

Har du hamnat i en verklig nödsituation där det föreligger fara för liv, hälsa, egendom eller miljö, eller om det finns skäl att misstänka det – ring då det allmänna nödnumret 112. Nödcentralen bedömer behovet av hjälp och alarmerar ut behövlig hjälp (t.ex. ambulans). Mera information om Nödcentralensverket om nödsituation hittar du här:

http://www.112.fi/sv/nodnumret_112/nodnumret_112

Så här ringer du 112:

1. Ring själv nödsamtalet om du kan
 2. Berätta vad som hänt
 3. Ange så exakt adress som möjligt och kommun
 4. Svara på frågorna
 5. Handla enligt de instruktioner du får
 6. Avsluta samtalet först när du får tillåtelse att göra det
- Ring nödnumret på nytt om läget ändras.

Ansökan om service

Är du i behov av någon serviceform för din hälsa och välfärd t.ex. aktiverande korttidsvård, boendeservice, hemvård, intervallvård, närståendevård, stödtjänster eller få behovet av service bedömt kan du begära en ansökningsblankett för detta ändamål via seniorrådgivningen eller äldreomsorgsledaren i din kommun eller från K5:s hemsida som du hittar här: <http://www.kfem.fi/index.php/blanketter.html>

På blanketten finns kontaktuppgifter till vem du skall skicka ansökan.

Apotek

Korsnäs Apotek upprätthåller kommunens apotekstjänster. Apoteket upprätthåller även medicinskåp i Molpe och Töjby. Apotekets kontaktuppgifter och öppethållningstider hittar du här:

<http://korsnasapotek.fi/>

Astmamottagning

Astmaskötaren tar emot dig på hälsovårdscentralen i Malax enligt tidsbeställning. Från astmaskötaren får du låna nödvändig mätare och får handledning i medicineringen. Astmaskötarens kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/diabetes-hjart-astma.html>

Avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga

Avdraget berör dig ifall din förmåga att betala skatt är betydligt nedsatt på grund av t.ex. stora sjukkostnader. Avdraget är behovsprövat, och ärenden besluts från fall till fall på Skatteförvaltningen. För beviljande av avdrag inverkar din samt din familjs inkomster och tillgångar. Mera information om avdraget hittar du här.

http://www.suomi.fi/suomifi/svenska/de_aldre/min_ekonomi/beskattning/avdrag_for_nedsatt_skattebetalningsformaga/index.html

Avgiftstak för hälso- och sjukvård

Klientavgifterna inom den kommunala hälsovården har ett avgiftstak för varje kalenderår. Till avgiftstaket räknas inte inkomstbundna avgifter eller avgifter som har ersatts för klienten genom t.ex. utkomststöd eller olycksfallsförsäkring. Då avgiftstaket nås får klienten servicen från öppenvården i huvudsak avgiftsfritt. För korttidsvård uppbärs en vård dagsavgift. Du bör själv sköta om uppföljningen av avgifterna och vid behov utreda mängden avgifter som har samlats. Är du osäker kontakta hälsovårdscentralen. Nummer dit hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/>

Avgiftstak för läkemedel

Om dina personliga läkemedelskostnader för ersättningsgilla läkemedel ännu efter ersättningarna överstiger det årliga kostnadstaket, dvs. årssjälvrisk, får du tilläggsersättning för årets resterande läkemedelskostnader.

FPA följer upp dina läkemedelskostnader och när årssjälvrisk är uppnådd får du hem ett brev med meddelande om tilläggsersättning för läkemedelskostnader. Detta meddelande ska du spara och ta med till apoteket. När du visar upp meddelandet på apoteket får du tilläggsersättningen direkt i samband med årets resterande läkemedelsköp. Du betalar då resten av kalenderåret endast självriskandelen per inköp. Läs mera om avgiftstaket eller ring servicenumret för att få mer information härifrån:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/161001093436EH?OpenDocument>

Avgiftstak för resekostnader för sjukvård

Resekostnaderna har varje kalenderår också ett kostnadstak. FPA betalar den del som överskrider i fall av sådana resekostnader som behövs i sin helhet. I den årliga självriskandelen ingår såväl självrisken för resorna som de mindre engångskostnaderna. Läs mera om reseersättningarna eller ring servicenumret för mer information härifrån:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/031208141846MP?OpenDocument>

Bedömning av servicebehovet

Varje invånare som fyllt 75 år har lagstadgad rätt till bedömning av servicebehovet. Samma rätt gäller utan åldersgräns personer som får vårdbidrag enligt lagen om handikappförmåner.

Bedömningen gäller bl.a. hemservice och dess stödservice, stöd för närståendevård och boendeservice.

Med behovsbedömningen vill man trygga att de äldre får hjälp i tid. Samtidigt berättar man om tjänsterna och hur man ansöker om dem.

Den äldre själv, den anhöriga eller annan närstående kan be om en bedömning. Bedömningen görs vanligtvis under ett hembesök tillsammans med klienten och hans anhöriga inom sju vardagar eller i brådskande fall utan dröjsmål. Bedömningen görs av den myndighetsperson som gör servicebeslutet.

Under servicebedömningen utreds noggrant klientens önskemål om tjänster samt den fysiska, psykiska och sociala funktionsförmågan. Vidare kartläggs

klientens sociala nätverk och hur han klarar sig i sin nuvarande bostad. Om klienten har behov av nya tjänster, ansöker man genast om dem eller så får klienten handledning i att själv ansöka om service. En bedömning leder nödvändigtvis inte till att en viss service beviljas.

Biblioteks- och kulturtjänster

Biblioteket erbjuder ett stort utbud tjänster för dig som senior. Du är välkommen med frågor och önskemål, personalen finns för att hjälpa och vägleda. Böcker, musik, ljudböcker med inlästa böcker, dvd-filmer att låna finns i bibliotekshyllorna. Dagstidningar och tidskrifter finns att läsas på biblioteket, tidskrifter och veckotidningar kan lånas hem. Biblioteket förmedlar också låna från andra bibliotek. Uppgifter om allt biblioteksmaterial finns samlat i den svenskösterbottniska databasen på www.fredrika.net där kan du söka på Korsnäs bibliotek. Med lånekort och pin-kod kan du använda vissa tjänster på nätet, som att reservera böcker i Korsnäs bibliotek, förnya redan lånade böcker, eller ladda ner e-böcker och strömmande ljudböcker till din dator. Bokbussen trafikerar i byarna, varannan, udda vecka enligt tidtabell och rutt. Det är kostnadsfritt att låna och alla får lånekort.

I biblioteket ordnas månatligen nya utställningar, du kan också själv ställa ut egna alster. Kulturevenemang, författarbesök och bland annat teaterresor ordnas av bibliotekschefen, som är kommunens kulturansvariga tjänsteman.

Mera information om biblioteks- och kulturtjänsterna får du här:

<http://www.korsnas.fi/bibliotek-kultur-fritid/bibliotek/>

Bostadsbidrag

Som pensionär kan du anhålla om bostadsbidrag. Om du bor med dina barn eller någon annan än din make eller maka kan du välja mellan allmänt bostadsbidrag och bostadsbidrag för pensionstagare.

På FPA:s servicenummer för bostadsbidrag svarar kundrådgivare kring dessa frågor. Läs mera här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/250808120104MP?OpenDocument>

Bäddavdelningen vid Malax-Korsnäs HVC

Avdelningen är en akut- och rehabiliteringsavdelning med 35 platser. Genom effektiv vård och rehabilitering kan man uppnå kortare vårdperioder samt förebygga behovet av anstaltvård.

Intagning sker via läkarmottagningen eller genom vårdreservering. Ta kontakt för närmare upplysning. Kontaktuppgifterna hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/baddavdelning.html>

Dagverksamhet

För att öka ditt psykosociala välbefinnande och höja din livskvalitet behöver du få stimulans i form av olika aktiviteter utgående från ditt behov och intresse. Spiron finns till för alla vuxna daglediga som vill ha trevlig samvaro, lätt program och soppa. Ordnas i Korsnäs uf-lokal varannan fredag jämna veckor kl. 10-14. Kontakta äldreomsorgsledaren för mera information. Här hittar du kontaktuppgifterna:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Demensvård

När en minnessjukdom konstaterats efter utredning och vårdbehovet blir sådant att man främst behöver demensvård finns Annahemmet som erkänt demensboende.

Här kan du läsa mera om Annahemmet:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/annahemmet/>

Kontakta minnesskötaren för en minnesutredning. Kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/regionala-wardtjaenster.html>

Diabetesmottagning

Diabetesmottagningen är en av primärvårdens verksamheter på hälsovårdscentralen. På mottagningen ges individuell rådgivning och uppföljning av diabetiker gällande förebyggande diabetesvård, konsultationer och telefonrådgivning, utdelning av material för diabetikers egenvård samt information, stöd och handledning åt diabetiker. Tid måste alltid bokas på förhand. Kontaktuppgifterna till mottagningen hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/diabetes-hjart-astma.html>

Direktorsättning för taxiresor

Från april 2012 övergick Folkpensionsanstalten i vårt område till direktorsättning för taxiresor. Om du på grund av din sjukdom har rätt till ersättning för taxiresor till sjukvård beställer du taxiresan från det beställningsnummer som gäller i ditt sjukvårdsdistrikt, vilket du hittar här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/271210155422TK?OpenDocument>,

Då betalar du endast din självriskandel för resan. Du bör komma i håg att visa upp ditt FPA-kort för chauffören innan du inleder resan. När du nått den årliga självriskan (årstaket), skickar FPA ett årssjälvriskkort till dig. Därefter får du årets övriga sjukvårds- och rehabiliteringsresor kostnadsfritt. Beställningen förmedlas till den närmaste taxin.

Om du har fått rätt att använda en bekant taxichaufför för dina sjukvårdsresor beställer du din resa direkt av trafikanten som har ingått ett avtal om direktersättning med FPA. Vilka villkoren är för att få anlita en bekant taxi hittar du här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/110711144331TK?OpenDocument>

Duschhjälp i hemmet

Hemservice omfattar i huvudsak den personliga omvårdnaden där bl.a. hygienen ingår. Kontakta hemserviceledaren om du är i behov av duschhjälp och diskutera möjligheterna. Kontaktuppgifterna dit hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/hemvardsverksamhet/>

Effektiverat serviceboende

Effektiverat serviceboende är ett boende för äldre som behöver service, handledning och trygghet dygnet runt. Boende betalar hyra, serviceavgift, inkomstrelaterad vårdavgift, måltidsavgift och mediciner. Boende har möjlighet att ansöka om vårdbidrag och hyresbidrag från FPA.

Målsättningen är att med respekt för de boendes integritet, värdighet och självbestämmande skapa en meningsfull och trygg tillvaro i hemlik miljö samt ta tillvara och uppmuntra de boendes egna förmågor att delta i dagliga sysslor. För att förgylla de boendes vardag ordnas olika aktiviteter som de fritt kan delta i enligt eget val och hälsotillstånd. Kontakten med de anhöriga är viktig.

Annahemmet är ett dylikt boende. Läs mera och få kontaktuppgifter till boendet här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/annahemmet/>

Ekonomi- och skuldrådgivning

Med ekonomi- och skuldrådgivningen kan du ta kontakt via telefon eller beställa en tid, då skuldbördan börjar kännas övermäktig eller du annars behöver råd i frågor som berör privata ekonomin, skulder och dess skötsel. Rådgivningen finns i Vasa och är avgiftsfri. Kontaktuppgifterna dit hittar du här:

http://www.vaasa.fi/Pa_svenska/Offentliga_tjanster/Skuldradgivning

eRecept

När du förnyar dina recept och önskar eRecept skall du meddela den personal där du lämnar in recepten (hälsogården, apoteket). Istället för ett pappersrecept kan du få en anvisning om hur du skall ta medicinen.

Ersättningar för privat sjukvård

Enligt sjukvårdslagen ersätts en del av de privata hälsovårdskostnaderna. FPA ersätter inte kostnaderna för kommunal hälsovård. Som grund för ersättningen fungerar en ersättningstaxa som statsrådet har fastställt i sina förordningar. Mera om sjukvårdsersättningssystemet kan du läsa här: <http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/151001124749EH?OpenDocument>

Ersättningar för privat tandvård

Du är berättigad att få ersättning för vård av mun och tänder hos en privat tandläkare samt för fortsatta undersökningar och behandlingar i anslutning till privat tandvård. FPA ersätter även vård och behandling hos munhygienist då det sker på ordination av en tandläkare. Läs mera om detta här: <http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/151001145322EH?OpenDocument>

Familjepension

Du får familjepension om din make eller maka dött. Familjepensionen kan antingen sökas från Folkpensionsanstalten (FPA) och/eller din avlidna makas eller makes arbetspensionsbolag. Mera information om familjepensionen hittar du här: <http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/171001115054EH?OpenDocument>

Folkpension

Du kan få rätt till folkpension om din arbetspension och andra ersättningar inte överstiger inkomstgränsen för folkpension. Mera information hittar du här: <http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/310712124338MP?OpenDocument>

Folkpensionsanstalten (FPA)

FPA sköter om den sociala grundtryggheten för alla som bor i Finland. På kommungården finns ett serviceställe med personlig kundbetjäning. Kontaktuppgifterna dit hittar du här: <http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/050808102027AK?OpenDocument>

Du kan få telefonrådgivning i olika ärenden, bl.a. pensionsärenden via olika servicenummer och den är öppen dagtid. Servicenumren hittar du här: <http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/170106104847HN?openDocument>

För längre ärenden kan du göra en tidsbeställning till servicestället, via servicenumren, för att undvika ev. väntetider.

Frontveteranernas förmåner

Rehabilitering för veteraner ordnas på rehabiliteringsanstalt eller inom den egna öppna vården. Ansökningar lämnas till skötaren med socialt ansvar på hälsovårdscentralen.

Ansökningar om stödservice i hemmet riktas till samma skötare. Skötarens kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/>

Fysioterapi

Fysioterapi sker i form av förebyggande verksamhet och upprätthållande och förbättrande av individens funktions- och arbetsförmåga.

Fysioterapi ges bl.a. på hälsovårdscentralens fysikaliska avdelning, fysikalen. Där ges den individuellt och i grupp (bl.a. stroke-, rygg- och nackgrupper) och alltid på basen av skötar- eller läkarordination. Kontaktuppgifter till hälsovårdscentralens fysikaliska avdelning får du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/ovrig-vard.html>

I Korsnäs finns också privata företag som utför fysioterapi, med eller utan remiss från läkare.

Färdtjänst

Lag om service och stöd på grund av handikapp stipulerar särskild skyldighet för kommunerna att åt gravt handikappade personer bevilja färdtjänst. Enligt tillämpningsdirektiv för handikappservicelagen skall handikappade äldre i första hand behandlas som övriga personer som hör till samma ålderskategori.

Kommunen fastställer årligen ett visst antal färdtjänstbiljetter per behövande som ansökt om färdtjänst. Kommunens socialchef ger mera information om beviljandet. Dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/sociala-sektorn/>

Föreningsverksamhet

Olika föreningar och grupper har verksamhet inom Korsnäs kommun. De aktuella föreningarna och grupperna hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/bibliotek-kultur-fritid/foreningar-och-fritid/>

Äldreomsorgsledaren vägleder dig vidare i dina frågor. Kontaktuppgifterna till denna hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Församlingsservice

Inom kommunen finns olika församlingar och samfund där du vid behov kan söka hjälp i olika skeden i livet.

Korsnäs församling erbjuder bl.a. genom diakonin hembesök och besök på sjukhus och institutioner. Församlingen ordnar också olika samlingar och träffar som passar dig som senior. Kontaktuppgifterna till Korsnäs församling hittar du här:

<http://forsamlingen.korsnas.fi/index.htm>

Molpe evangelisk-lutherska bönehusförening ordnar också verksamhet som passar dig som senior. Läs mera och få kontaktuppgifter här:

http://www.molpe.fi/bone_index.php?system=bonetext

Mera om Korsnäs Filadelfiaförsamlingens verksamhet hittar du här:

<http://www.kyrktorget.fi/filadelfia.korsnas>

Pingstkyrkan har verksamhet i kommunen genom Pörtom-Petalax Pingstförsamling. Dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.kyrktorget.fi/pingstkyrkan.petalax>

Mera om Adventkyrkans verksamhet hittar du här:

<http://www.kyrktorget.fi/adventkyrkan.vasa>

Kontaktuppgifter med Vasa ortodoxa församling får du här:

<http://www.vaasaort.fi/sv/>

Kontaktuppgifter till Jehovas vittnen får du här:

http://tietoayrityksen.com/yritys/Jehovas_vittnen_Malax/264826

Våra invandrare representerar olika religioner. Tillgång till utrymme att fira olika religiösa högtider ordnas efter behov.

Garantipension

Garantipension garanterar en minimipension för personer bosatta i Finland. Minimipensionen blir mindre om du har en förtida ålderspension. Vårdbidraget samt stöd för närståendevård minskar däremot inte garantipensionen. Du kan läsa mera om garantipensionen här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/230810120033MP?OpenDocument>

Giftinformationscentralen

Giftinformationscentralen på Helsingfors universitets sjukhus är tillgänglig för alla, alla dagar dygnet runt. Centralen besvarar frågor gällande vård av akuta

förgiftningar samt svarar på förfrågningar i förebyggande syfte. Här hittar du kontaktuppgifterna dit:

<http://www.hus.fi/sv/sjukvard/sjukvardstjanster/giftinformationscentralen/Sidor/default.aspx>

Handikapprådet

Handikapprådet verkar tillsammans med äldrerådet. Se under Äldre- och handikapprådet.

Handikappservice

Lag om service och stöd på grund av handikapp ger särskild skyldighet för kommunerna att åt gravt handikappade personer bevilja färdtjänst, tolktjänst, boendeservice samt ändringsarbeten i bostad och redskap och anordningar som hör till denna.

Både gravt handikappade och personer som inte är gravt handikappade kan förutom ovan nämnda serviceformer beviljas personlig assistans, samt redskap, maskiner och anordningar som den handikappade behöver för att kunna förflytta sig, kommunicera eller klara sig hemma eller i sin fritidsverksamhet.

Kommunens socialchef sköter dessa ärenden. Läs mera och få kontaktuppgifter härifrån:

<http://www.korsnas.fi/default.asp?id=agvffpe8xi>

Enligt tillämpningsdirektiv för handikappservicelagen skall handikappade äldre i första hand behandlas som övriga personer som hör till samma ålderskategori.

Hemvårdsverksamhet

Hemservice erbjuds dig som behöver hjälp exempelvis på grund av handikapp, hög ålder, familjesituation, sjukdom eller nedsatt funktionsförmåga och som inte kan använda övriga öppenvårds- eller sjukvårdstjänster. Hemservicens tjänster kan t.ex. vara hjälp med den personliga omvårdnaden (duschservice) och hemsysslorna. Hemservicen arbetar enligt ett rehabiliterande arbetssätt, vilket innebär att vi finns där som stöd för att du ska klara av de dagliga sysslorna.

Hemservicen är avgiftsbelagd och kan vara tillfällig eller regelbunden. Vid mera omfattande hemservice uppgörs en vård- och serviceplan, i vilken antecknas hjälpbehov, eventuell stödservice samt annat som är viktigt för vården. Kontaktuppgifter till hemserviceledaren får du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/hemvardsverksamhet/>

Vid omsorgscentret Buketten i Korsnäs kyrkby finns 30 hyreslägenheter. Till de boendes förfogande finns en ekonomibyggnad med tillgång till samlingsutrymme, dusch och tvättstuga. Vid området kan man kalla på personal dygnet runt. Vill du veta mera om Buketten ger äldreomsorgsledaren dig mera information. Kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Hemsjukvården

Hemsjukvårdens arbets sätt är förebyggande och rehabiliterande. Hemsjukvård erbjuds till hemmaboende personer som är i behov av skötsel och uppföljning av olika sjukdomar. Vårdplan, enligt vårdbehov, uppgörs tillsammans med klienten. Hemsjukvården är avgiftsbelagd. Deras kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Hjälpmiddelsutlåning

Vid behov av olika hjälpmedel t.ex. rullstolar, rullatorer, kryckor, WC-förhöjningar, uppstigningsstöd kan du kontakta hälsovårdscentralen. Kontaktuppgifter till hjälpmedelsutlåningen där får du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/ovrig-ward.html>

Hjärtmottagning

Hjärtskötaren tar emot patienter för uppföljning efter en hjärtinfarkt, PTCA-behandling eller hjärtoperation och för blodtryckskontroller. Tidsbeställning och/eller muntlig rådgivning fås under telefontiderna här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/diabetes-hjart-astma.html>

Hushållsavdrag

Om du anlitar privat firma för sedvanligt hushålls-, omsorgs- och vårdarbete eller underhålls- eller ombyggnadsarbete i din bostad kan du få hushållsavdrag. Från och med år 2005 beviljas avdraget även för arbete som utförts i en bostad som används av skattebetalarens föräldrar, mor-, far- eller svärföräldrar. Avdraget ansöks med en blankett från skattebyrån. Läs mera om detta här:

<http://www.vero.fi/sv-FI/Personkunder/Hushallsavdrag>

Hyresbostäder

För ett tryggt boende finns olika alternativ om ditt boende är oändamålsenligt. Du kan hyra en bostad mera centralt i din hemby eller i kommunens centrum. Tekniska kansliet i kommunen hjälper dig att hitta en sådan hyresbostad. Lediga lägenheter och kansliets kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/boende-miljo/>

Vid omsorgscentret Buketten i Korsnäs kyrkby finns 30 hyreslägenheter. Till de boendes förfogande finns en ekonomibyggnad med tillgång till samlingsutrymme, dusch och tvättstuga. Vid området kan man kalla på personal dygnet runt. Vill du veta mera om Buketten ger äldreomsorgsledaren dig mera information. Kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

På privata marknaden och via bankernas notariater kan du också hitta ett annat boende.

Hälso- och sjukvårdsmottagning

På Korsnäs hälsogård finns mottagning både med och utan tidsbeställning. På mottagningen sköts bland annat din blodtrycks-, hemoglobin- och blodsockermätning, injektioner (vaccinationer hänvisas till rådgivningen), stygn- och agraffborttagning, öronspolning, förbandsbyten, CRP-kontroll, okomplicerade förkylningar och små sår.

Hälsogårdens öppethållningstider och kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Hälsoundersökningar

Till papa-undersökning (undersökningssätt för att konstatera förändring av cellerna i livmoderhalsen eller eventuell cancer i ett tidigt skede) kallas kvinnor med femårsintervall upp till 65 år.

Kvinnor i åldern 50-69 år kallas till mammografiscreening vartannat år. Screeningen är en metod för att hitta tidig och botbar bröstcancer. Mera om hälsoundersökningarna kan du läsa här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Hörselskadade

Rehabiliteringshandledning för dig eller din anhörig med hörselskada sköts inom Vasa sjukvårdsdistrikt. Rehabiliteringshandledaren vägleder dig och personer i din närmiljö, hur ni kan finna ändamålsenliga lösningar i olika livssituationer och i hemmiljön. Handledaren hjälper också till i kontakten med andra myndigheter (ex. socialbyrån, Folkpensionsanstalten) samt informerar om aktuella lokala stödföreningar för hörselskadade och

anpassningsträningsskurser. Rehabiliteringshandledarens kontaktuppgifter hittar du här:

http://www.vaasankeskussairaala.fi/Pa_Svenska/Patienter_kunder_och_anhoriga/Fysiatri_och_rehabilitering/Rehabiliteringshandledning/Horselskadade_vuxna

Influensavaccinering

Alla 65 år fyllda personer har rätt till gratis influensavaccin. Influensavaccinet ges på senhösten vid speciella vaccinationstillfällen som utannonseras i lokala media.

Institutionsvård

Institutionsvård är ett boende och en vårdplats för äldre, som inte längre med hjälp av hemvård och dess stödtjänster klarar av att bo hemma utan tillsyn dygnet runt. De boende betalar en vårdavgift i vilken ingår omvårdnad dygnet runt, måltider och mediciner.

Personalen strävar efter att de äldre ska må bra och att de ska få god, individuell vård och omsorg, att de ska mötas med respekt, empati och få bekräftelse i en hemlik miljö. Anhörigas del i omsorgen anses mycket viktig och personalen vill ta del av anhörigas önskan och åsikter.

Institutionsvård ger Lärknäs åldringshem. Läs mera och få kontaktuppgifter till Lärknäs åldringshem här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/larknas-aldringshem/>

Intervallvård, kortvarig institutionsvård

Rehabiliteringsperioder som intervallvård kan ordnas för att stödja hemmaboendet och som avlastning för anhöriga. Intervallvård är lämplig om det börjar bli svårt att klara sig självständigt hemma. Äldreomsorgsledaren ger dig mera information om var intervallvård kan ordnas, t.ex. på hälsovårdscentralens bäddavdelning.

Kontaktuppgifter till äldreomsorgsledaren hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Läsa mera om hälsovårdscentralens bäddavdelning kan du göra här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/baddavdelning.html>

Invalidavdrag

Inom beskattningen är personer som på grund av sin permanenta sjukdom, sitt problem eller handikapp och vars invaliditetsgrad är minst 30% berättigade till invalidavdrag. Invalidavdraget ansöks genom att be läkaren

om ett B-intyg där den permanenta invaliditetsgraden framgår. Mera information fås från skatteverket härifrån:

[http://www.vero.fi/sv/Personkunder/Pensionering/Avdrag_som_gors_av_skatt_emyndigheten_for\(19799\)#6invalidavdrag](http://www.vero.fi/sv/Personkunder/Pensionering/Avdrag_som_gors_av_skatt_emyndigheten_for(19799)#6invalidavdrag)

Klädvårdsservice

Klädvårdsservice erbjuds mot en fastställd avgift ifall du behöver dylik service. Hemservicesledaren ger dig mera information om avgifter och tillvägagångssätt. Kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/hemvardsverksamhet/>

Kollektivtrafik

När du är pensionär får du rabatt på bussresor som är längre än 50 km enkelväg. Den lokala linjetrafiken brukar inte kräva att du uppvisar ett pensionärskort men använder du andra resetjänster kanske man vill se ett bevis för att du ska erhålla rabatt på resan. Kort som kan användas som bevis är Matkahuoltos pensionärskort, ett FPA-kort som försetts med foto och Matkahuoltos, VR:s eller Finnairs logo, FPA:s pensionärskort eller pensionskort som beviljats av ditt arbetspensionsbolag.

Om du har ett kort utan foto ska du uppvisa ett identitetskort som beviljats av polisen, ett pass eller ett körkort. Personer som fyllt 65 år får rabatt genom att uppvisa ett identitetskort som beviljats av polisen, ett pass eller ett körkort.

Vill du ansöka om Matkahuoltos pensionärskort kan du läsa mera om förfaringssättet här:

http://www.matkahuolto.fi/sv/resa/priser/rabattvillkor/skaffa_pensionarskort/index.html

Busstidtabeller hittar du bl.a. här:

<http://www.matkahuolto.info/lippu/sv/>
<http://www.strandlinjetrafik.fi/tidtabell.html>

Korsnäs hälsogård

Hälsogården betjänar dig i hälso- och sjukvårdsärenden i form av telefontider, öppna och tidsbeställda vårdarmottagningar, seniorrådgivning (välfärdsfrämjande hembesök, hälsoträff) och hemsjukvård. Här hittar du kontaktuppgiften dit:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Krigsinvalidernas förmåner

Statskontoret beviljar och utbetalar till personer som skadats eller drabbats av sjukdom i Finlands krig, deras makor/makar, änkor/änklingar och övriga anhöriga de ersättningar som enligt militärskadelagen tillkommer dem. Rehabilitering av personer som i Finlands krig tjänstgjort i vissa uppgifter är en ersättning. Mera information om ersättningarna hittar du här:

<http://www.statskontoret.fi/public/default.aspx?nodeid=16205>

Kommunala tjänster anordnas gratis för krigsinvalider med minst 20 procents invaliditet, i form av hemvård, bostadsservice, stöd för närståendevård samt öppen rehabilitering; för minst 20 procents krigsinvalider även institutionell vård. Äldreomsorgsledaren ger mera information om tjänsterna. Här är dennes kontaktuppgifter:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Krisgrupp

I akuta krissituationer kan du ta kontakt med vårdbedömningen på hälsovårdscentralen i Malax. Kontaktuppgifterna dit hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Därifrån kontaktar de krisgruppen, som sedan hand har ärendet och kontaktar berörda personer.

För att minska de psykiska efterverkningarna av trauman kan en systematisk efterbearbetning av kriser ordnas. Efterbearbetning är en form av psykosocial hjälp som erbjuds vid chockartade upplevelser. Den psykosociala enheten hjälper dig i dylika ärenden. Deras kontaktuppgifter får du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/psykosociala-enheten.html>

Kränkande behandling

Upplever du något som kan liknas vid fysiskt eller psykiskt våld, ekonomiskt utnyttjande eller sexuellt utnyttjande. Om det förekommer försummelser i vården, kränkande av rättigheter eller annan behandling som kränker ditt människovärde ska du ta kontakt med den egna hälsovårdscentralen, den psykosociala enheten eller sociala sektorn för att berätta om situationen du upplever. Vad kränkande eller illa behandling och utnyttjande kan vara kan du läsa mera om här:

http://www.suomi.fi/suomifi/svenska/de_aldre/mitt_psykiska_valbefinnande/illa_behandling_och_utnyttjande/index.html

Kontaktuppgifter dit du kan vända dig är:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/psykosociala-tjanster.html>

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/psykosociala-enheten.html>

Suomen vanhusten turvakotiyhdistys ry är en förening som erbjuder också råd och handledning för dig som upplevt ett kränkande bemötande, utnyttjande, våld eller hot. Det är en riksomfattande och gratis samtalstjänst som du hittar kontaktuppgifter till här:

www.suivantory.fi/sv/ikaihminen-kaltoinkohtelu/

Laboratorieprovtagning

Laboratoriet är en av primärvårdens verksamheter på hälsovårdscentralen. Olika provtagningar och undersökningar, mottagningstider och föreskrifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/laboratoriet.html>

Laboratoriesvar

Laboratoriesvar utges en viss tid dagligen. Denna och telefonnummer hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Läkarjour på kvällar, nätter och veckoslut

Läkarjour kvällstid, nätter och veckoslut sker på hälsovårdscentralen i Malax och i närliggande städer enligt visst schema. Detta schema hittar du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/social-halsovard/halsovard/lakarjour.html>

Läkemedelsersättningar

Ersättning för läkarordinerade mediciner får du direkt på apoteket genom att uppvisa FPA-kortet.

För vissa kan du få specialersättning vid en svår eller långvarig sjukdom. Du ansöker om specialersättning med läkarutlåtande B som du lämnar till Folkpensionsanstalten (FPA).

Du kan läsa mera om ersättningen samt hitta servicenumret vid ev. frågor här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/151001151136EH?OpenDocument>

Materialutdelning

Utdelning av gratis sjukvårdsmaterial är till för de som lider av kroniska sjukdomar. Exempel på material som ges gratis är diabetes-, stomi-, och inkontinensmaterial samt sårvårds- och förbandsmaterial. Distributionen sker från centrallagret vid hälsovårdscentralen i Malax eller via Korsnäs hälsogård. När du hämtar material första gången behövs en remiss av en sjukskötare, hälsovårdare eller läkare.

Materialet hämtas från centrallagret på hälsovårdscentralen enligt öppethållningstiderna som du hittar här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/materialutdelning.html>

eller från Korsnäs hälsogård enligt överenskommelse.

Deras öppethållningstider hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Matservice

Matservice är avsedd att trygga en daglig måltid för dig som har svårigheter med att själva tillreda den. Hemservicepersonalen transporterar maten hem till dig.

Hemservicesledaren ger dig mera information om avgift och tillvägagångssätt för att erhålla matservice. Kontaktuppgifter till den får du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/hemvardsverksamhet/>

Medborgarinstitutet

Malax-Korsnäs medborgarinstitut erbjuder ett mångsidigt och flexibelt kursutbud för alla kommunens invånare. För dig som är hemmaboende eller bor på något boende finns ett brett utbud av kurser att välja bland för att upprätthålla ett livslångt lärande. Se terminens kursutbud här:

<http://www.malax.fi/sv/medborgarinstitutet/kurser.html>

Du som fyllt 63 år har möjlighet att använda s.k. studiesedlar. Du får använda en studiesedel per termin. Deltagande i en datakurs är avgiftsfritt. En språkkurs eller en specialkurs för seniorer får du till ett lägre pris. Deltagarna i medborgarinstitutets kurser är försäkrade.

Minnessvårigheter

Att utreda symtom och att få diagnos ger möjlighet till tidiga insatser från social- och hälsovård. Genom planering tillsammans med den vårdbehövande och anhöriga skapas förutsättningar för detta.

Ta kontakt med läkarmottagningen eller seniorrådgivningen för att boka tid för en minnesutredning. Här hittar du kontaktuppgifterna till hälsovårdscentralen:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Minnesskötaren som arbetar i området Malax, Korsnäs och norra Närpes sköter sen om uppföljningsvården för den hemmaboende. Här får du dennes kontaktuppgifter:

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/regionala-vardtjaenster.html>

Läs även under rubriken demensvård.

Mentalvårdstjänster

K5:s psykosociala enhet ansvarar för vården av hela befolkningens mentalvårdsproblem och symptom genom att ge medicinsk vård, terapi och rehabilitering. Enheten gör också utredningar och bedömningar. Vid enheten arbetar psykologer och psykiatriker inom olika områden samt psykiatriska sjukskötare och socialarbetare. Ur din synvinkel är vårdstigen planerad så att det ska vara så lätt som möjligt att söka vård. Den första kontakten sker vid den egna hälsovårdscentralen där vårdbehovet bedöms via vårdbedömningen. Kontaktuppgifter dit hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Kontaktuppgifterna till psykosociala enheten hittar du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/psykosociala-enheten.html>

Svårare mentala problem tas omhand av specialsjukvården med läkarremiss från den egen uppsökta läkare på den egna hälsovårdscentralen. Vårdbedömningens kontaktuppgifter finns här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Missbrukarvård

Missbrukskoordinatören erbjuder information, rådgivning, stöd och handledning i att förebygga och minska missbruk av alkohol och andra droger samt påbörja öppenvård. Man vill minska på de sociala olägenheter och hälsoproblem som följer i missbrukets spår och främja missbrukarens och dennes närståendes funktionsförmåga och säkerhet. Du kan också få hjälp att komma på avgiftning, rehabilitering och möjlighet till halvvägsboende. Servicen och vården utgår från missbrukarens och dennes närståendes behov.

Missbrukskoordinatören är lätt att nå och har som övrig vårdpersonal tystnadsplikt. Kontaktuppgifterna till denna hittar du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/social-halsovard/missbrukarvard/missbrukskoordinator.html>

Till Pixneklinsen kan vårdbehövande söka sig direkt utan betalningsförbindelse. Kontaktuppgifterna dit hittar du här:

<http://www.missbrukarvard.fi/samarbetspartners/pixneklinsen/>

Andra vårdverksamheter inom missbrukarvården hittar du här:

<http://www.stodfornarstaende.fi/index.php/a-klinsen>

<http://www.stodfornarstaende.fi/index.php/katko>

Du kan även kontakta kommunens sociala sektor om du undrar över något angående missbrukarvården. Kontaktuppgifterna hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Närståendevård

Stöd för närståendevård betalas till den som vårdar sin anhörig hemma. Ersättningen är behovsprövad och kommunen och närståendevårdaren gör upp ett avtal efter det att behovet har konstaterats. Ersättningen är beskattningsbar.

Som närståendevårdare har du också möjlighet att få avlastning. Avlastningen kan ske i form av hemservice eller intervallvård på Lärknäs, Annahemmet eller hälsovårdscentralens bäddavdelning för den du vårdar.

Äldreomsorgsledaren fungerar som kontaktperson när det gäller stöd och service som kan ges åt dig som närståendevårdare när vårdbehövanden är över 65 år. Dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Palliativ vård

Palliativ vård (lindrande vård när bot inte längre är möjligt) är ordnad i samarbete med K5 och Österbottens cancerförening.

Vården ges i patientens hem utgående från symtomen och har som mål att lindra den fysiska smärtan, erbjuda psykologiskt, socialt och andligt/existentiellt stöd för patient och närstående. Den palliativa sjukskötaren samarbetar vid behov med hemvården och bäddavdelningen. Dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/regionala-wardtjaenster.html>

Patientombudsman

Varje patient har rätt till hälso- och sjukvård av god kvalitet. Vården skall ordnas och patienten bemötas så att hans/hennes människovärde inte kränks och att hans/hennes övertygelse och integritet respekteras enligt Lag om patientens ställning och rättigheter (**785/1992**).

Om någonting är oklart i fråga om den vård eller service du fått, gör på följande sätt:

- * Försök klara upp saken på vårdplatsen.
- * Diskutera först med den ansvariga yrkesutövaren
- * Om saken inte blev klar, vänd er till patientombudsmannen.

Den psykiatriska sjukskötaren på hälsovårdscentralen fungerar som patientombudsman. Sjukskötarens kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/psykosociala-tjanster.html>

Parkeringstillstånd för handikappade

Enligt vägtrafiklagen kan polisen bevilja parkeringstillstånd för gravt handikappade eller för transport av gravt handikappade. Det är ett inplastat kort med innehavarens namn, fotografi och uppgifter om beviljandet samt Europeiska unionens symbol.

Det nya parkeringstillståndet gäller inte enbart ett visst fordon utan gäller även i alla medlemsländer i Europeiska unionen. Parkeringstillstånd för handikappade beviljas i första hand personen själv, också om han eller hon inte själv kör fordonet.

Parkeringstillståndet är giltigt i högst tio år utom i det fall det då det är fråga om ett handikapp av tillfällig art, då ges en slutdag för parkeringstillståndets giltighetstid. Tillståndet är avgiftsbelagt.

Mer information och ansökningsblankett, vilken fylls i elektroniskt, fås på Polisens hemsida härifrån:

<http://www.poliisi.fi/poliisi/home.nsf/pages/662E6CC353542044C2256C23003F4433?opendocument>

Personlig assistans

Lag om service och stöd på grund av handikapp stipulerar särskild skyldighet för kommunerna att åt gravt handikappade personer bevilja personlig assistans för att klara behoven hemma eller utanför hemmet i de dagliga sysslorna, i fritidsaktiviteter, i samhällelig verksamhet samt upprätthållandet av sociala kontakter.

Personlig assistans ges inte om behovet av hjälp i främsta hand beror på sjukdomar och funktionshinder som har samband med ditt normala åldrande. Kontaktuppgifterna till socialchefen som ger mera information om tillvägagångssättet för sökandet av denna serviceform hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/sociala-sektorn/>

Plötsligt oväntat dödsfall

Om en närstående dör oväntat hemma ska du ringa det allmänna nödnumret 112.

Därifrån alarmeras ut ambulans och polis till ert hem. Ambulanspersonalen konsulterar läkare för vidare hantering. Polisen kontaktar begravningsbyrån som sköter om transporten av den avlidna.

Vidare vad du kan göra:

- Ring de närmaste anhöriga. Om du inte orkar prata, ring en anhörig och be honom eller henne att förmedla budskapet om dödsfallet. Polisen ger vid behov sorgebesked till anhöriga om du önskar.
- Be att en anhörig gör dig sällskap.
- Du kan också ringa t.ex. din församling så att en diakonissa kommer på ett hembesök. Förutom ordnandet av begravningen kan du även be om hjälp för andra praktiska frågor från församlingen.
- Om du inte vill kontakta din församling kan du be en stödperson från någon förening som du hör till att t.ex. hjälpa dig att sköta ärenden.
- Om du bor i ett hyrsehus kan du eller någon annan i din närhet be gårdskarlen börja sorgeflagga.

Här finns en minneslista över saker du kan ha nytta av då en anhörig dör, efter att dödsattesten blivit skriven:

http://www.suomi.fi/suomifi/svenska/de_aldre/nar_doden_kommer/minneslista_da_en_anhorig_dor/index.html

Dagtid kan du också ta kontakt med den egna hälsovårdscentralens psykosociala tjänster om du behöver få prata och diskutera situationen med någon. Här hittar du deras kontaktuppgifter:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/psykosociala-tjanster.html>

Plötsligt sjukdomsfall

Insjuknar du eller någon i din nära omgivning hastigt – ring då det allmänna nödnumret 112. Där bedöms behovet av hjälp och därifrån alarmeras ut behövlig hjälp (t.ex. ambulans). Mer information om Nödcentralen hittas här:

<http://www.112.fi/index.php?pageName=f%F6rstasidan>

Så här ringer du 112:

1. Ring själv nödsamtalet om du kan
 2. Berätta vad som hänt
 3. Ange så exakt adress som möjligt och kommun
 4. Svara på frågorna
 5. Handla enligt de instruktioner du får
 6. Avsluta samtalet först när du får tillåtelse att göra det
- Ring nödnumret på nytt om läget ändras.

Postutdelningsservice

Enligt kommunikationsverkets direktiv får en person som är rörelsehindrad eller har fyllt 75 år på begäran rätt att få sin post utdelad i en postlåda som är placerad vid tomtgränsen vid kör- och gånganslutningen, i en postlåda som

är placerad i omedelbar närhet av bostadens ytterdörr eller i brevinkast i lägenheter.

Avvikande postutdelning förutsätter att samtliga personer i samma hushåll är berättigade till avvikande postutdelning. En person som är rörelsehindrad eller har fyllt 75 år och bor i ett kollektiv där hon eller han regelmässigt eller upprepade gånger kommer att vara ensam så att det blir väsentligt svårare för henne eller honom att hämta sin post, är dock berättigad till ovan stående tjänst.

Om det inte annars kan fastställas att personen är rörelsehindrad kan ett postföretag med högst två års mellanrum be personen visa upp ett läkarintyg, av vilket det, utan att avslöja detaljer om hälsotillståndet, framgår om personen förmår hämta sin post från en postlåda eller om det, med tanke på personens rörelseförmåga, är oskäligt att förutsätta att personen hämtar sin post varje dag.

Via Postens kundtjänst görs en anhållan till ditt aktuella postnummerområde. En posttjänsteman kommer hem enligt överenskommelse för att skriva avtal om det berättigar till tjänsten.

Postens kundtjänst finns här:

<http://www.posti.fi/svenska/posten-tilldintjanst/kundtjanst.html>

Psykosociala tjänster

På hälsovårdscentralen finns psykolog och psykiatriska sjukskötare som kan hjälpa dig med din psykiska ohälsa. Deras kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/psykosociala-tjanster.html>

Inom K5 verkar den psykosociala enheten som också upprätthåller mentalvårdstjänster. Deras kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/psykosociala-enheten.html>

Receptförnyelse

Recept kan inlämnas till Korsnäs hälsogård eller hälsovårdscentralen i Malax i avsedda lådor. Mera information om tillvägagångssättet får du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Rehabiliteringssamarbetsgrupp

För att öka personers tillgång till rehabilitering så flexibelt som möjligt, finns det i kommunen en rehabiliteringssamarbetsgrupp. Gruppen strävar till att främja samarbete mellan de parter som ordnar rehabilitering och till att olika instanser ska bistå klienterna att få de rehabiliteringstjänster han/hon behöver. Rehabiliteringsfrågor skall skötas i rätt tid och på ett smidigt sätt.

Personer i behov av rehabiliteringstjänster har rätt att få sitt ärende behandlat i hemkommunens rehabiliteringssamarbetsgrupp. Här får du mera information om gruppen:

<http://www.malax.fi/sv/handikappservice/handikappservice.html>

Renoveringsbidrag

Staten beviljar också kommunen bidrag för reparationer av pensionärernas bostäder. I lokala medier annonseras tidpunkten när ansökan bör göras. Bidragen är inkomstbundna. Kommunens tekniska verk svarar mera på dina frågor kring detta. Här hittar du deras kontaktuppgifter:

<http://www.korsnas.fi/boende-miljo/tekniska-verket/>

Reseersättningar

FPA ersätter resekostnader i samband med sjukdom och till rehabilitering som ordnats av FPA eller den offentliga hälsovården. Reseersättningen gäller inte t.ex. resor till apotek för inköp av läkemedel, resor för vaccinering eller screening (förebyggande sjukvård). Ersättningen beviljas främst för resor till närmaste läkare eller vårdinrättning och enligt det förmånligaste färd sätt, vanligen buss eller tåg.

För att få ersättning för taxiresor behöver du ett intyg på att det varit nödvändigt att använda taxi. Läkaren eller skötare på vårdinrättningen ger dig intyget. Behöver du följeslagare eller om övernattning är nödvändig ersätts också dylikt enligt vissa kriterier.

Närmare information om resersättningsförfarandet hittar du här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/161001095015EH?OpenDocument>

Rådgivningstjänst Cancerkontakt - Syöpäyhteys

Cancerorganisationernas riksomfattande telefontjänst betjänar dig om du har behov av att prata med någon om cancer.

På denna avgiftsfria linje kan du få information om förebyggande av cancer, riskfaktorer, behandling och om cancerorganisationernas verksamhet.

Telefonnummer och samtalstider hittar du här:

<http://www.cancer.fi/se/cancer/radgivning/>

Röntgenundersökning

Röntgenavdelningen på hälsovårdscentralen utför undersökningar enbart med remisser. Patienter med remiss från privatläkare betalar FPA-taxa samt avgift för provtagningen. Röntgensvar fås från läkarmottagningen eller enligt

överenskommelse med remitterande läkare eller skötare. Kontaktuppgifter till röntgen får du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagningar/rontgen.html>

Röntgensvar

Röntgensvar utges en viss tid dagligen. Denna och telefonnummer hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/lakarmottagning.html>

Semesterstöd

Svenska semesterförbundet i Finland r.f. erbjuder den svenskspråkiga befolkningen semestertjänster på sitt modersmål på semesterhem med medel från Penningautomatföreningen (RAY). Semesterstödet är riktat bl.a. till pensionärer och ensamma som på ekonomiska eller sociala grunder inte annars har möjlighet till semester. Deras semesterperioder, ansökan och kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.semester.fi/start/>

Seniorrådgivning

Seniorrådgivningen finns för dig som fyllt 65 år. Olika rådgivningstjänster har skapats som är lätta att nå och ta del av för att stöda och förebygga din funktionsförmåga, hälsa och välmående. Personalen som har hand om seniorrådgivningen har ett sektoröverskridande arbetssätt och ett nära samarbete med annan social-, hälso- och sjukvårdspersonal samt tredje sektorn. Seniorrådgivningen bygger på frivillighet och tjänsterna är avgiftsfria för senioren. Mera information om tjänsterna finns här:

(under uppbyggnad)

Service för äldre med invandrabakgrund

Enligt Lag om främjande av integration 30.12.2010/1386, som trädde i kraft 1.9.2011 har personer med invandrabakgrund och som har ett giltigt uppehållstillstånd rätt till samma service som ursprungsbefolkningen.

Skatteavdrag

Avdrag kan göras i beskattningen, bl.a. invalidavdrag, avdrag för nedsatt skattebetalningsförmåga och hushållsavdrag. Några av dessa kan beröra dig. Läs mera om avdragen på befintligt ställe i denna guides innehållsförteckning.

Social service

Behöver du information om tjänster och förmåner när det gäller bland annat handikappservice, ekonomiska bekymmer eller konfliktsituationer i familjelivet kan du ta kontakt med den sociala sektorn. Deras arbetsområden och kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/>

Socialjour

Korsnäs kommun har som andra kommuner och städer skyldighet att garantera att alla invånare har rätt till nödvändig och brådskande social service i nöd- och krissituationer utanför tjänstetid. Här kan du läsa mera om jourssystemet:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/>

Socialombudsman

Du har enligt lag rätt till socialvård av god kvalitet. Korsnäs kommun har en socialombudsman som verkar såväl inom den offentliga som inom den privata socialvården.

Till socialombudsmannens uppgifter hör att ge råd och bistå dig vid framställandet av anmärkning. Du eller en anhörig kan kontakta socialombudsmannen härifrån:

<http://www.vaasa.fi/Pasvenska/Social-halsovard/Socialombudsman>

Sorgearbete, livskriser

Kommer du i sorg eller i någon livskris är det bra att få diskutera situationen med någon som ger tröst och stöd. Ta kontakt med eget trossamfund (hittar du under rubriken Församlingsservice) eller använd dig av de psykosociala tjänster hälsovårdscentralen eller mentalvårdstjänster K5:s psykosociala enhet erbjuder för att få den hjälp du behöver. Deras kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/psykosociala-tjanster.html>

<http://www.kfem.fi/index.php/kontaktuppgifter/psykosociala-enheten.html>

Städ- och fastighetstjänster, privata sektorn

Privata firmor sköter till största delen idag städ- och fastighetsservicen tillfälligt eller regelbundet om du inte längre kan eller vill utföra dem själv. Mera information om dem ger äldreomsorgsledaren/hemserviceledaren? dig. Dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/hemvardsverksamhet/>

Synskadade

Har din syn blivit så nedsatt att du upplever det besvärligt eller som ett hinder i din vardag kan du ta kontakt med seniorrådgivningen eller hälsovårdscentralens vårdbedömning för att få en tid att kontrollera din syn. På Vasa centralsjukhus` ögonenhet finns en rehabiliteringshandledare för synskadade som du även kan diskutera ditt problem med. Hennes kontaktuppgifter hittar du här:

http://www.vaasankeskussairaala.fi/WebRoot/1013451/alasivu_yhteystiedot.aspx?id=1031686

Därtill finns en distriktsförening som stöder och hjälper dig i din vardag med olika hjälpmedel och kan erbjuda socialt umgänge med andra synskadade. Mera information om föreningen får du härifrån:

<http://www.fss.fi/sv/distriktsforeningar/vasa/>

Talterapi

Talterapi för seniorer finns för tillfället inte tillgänglig som kommunal tjänst utan du måste vända dig till den privata servicen.

Tandläkarjour

Behöver du tandläkarvård under söckenhelger eller veckoslut finns en jourverksamhet som köptjänst. Information om tider och plats hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/tandlakare.html>

Tandvård

Målsättningen är att ge hela befolkningen tandvård inom ramen för tillbudsstående resurser, i form av tandläkare och tandhygienister. Vid akuta fall får du tid senast följande dag. Kontaktuppgifterna till tandvården hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/kontakter/tandlakare.html>

Taxiservice

Behöver du en taxi för dina hälso- och sjukvårdsresor kan du läsa mera under rubriken Direktersättning för taxiresor i denna guide. Beställningsnumret hittar du här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/271210155422TK?OpenDocument>

Behöver du en taxi för annat ändamål så hittar du dem här:

<http://www.taximalaxkorsnas.fi/>

Tolktjänst

FPA har ansvaret för tolkningstjänster för dig med kommunikationshandikapp. Du får använda tolktjänsten för handikappade om du har en hörsel-, syn- eller talskada och om du på grund av din funktionsnedsättning behöver tolkning för att kunna uträtta ärenden, vara aktiv i samhället, ha en hobby eller delta i olika aktiviteter. Du måste också kunna uttrycka dig med hjälp av tolkning och kunna använda någon fungerande kommunikationsmetod för att få använda tolktjänsten.

Det är gratis att använda tolktjänsten. Du kan läsa mera om tjänsternas tillvägagångssätt här:

<http://www.kela.fi/web/sv/tolkningstjanster>

Behöver du tolkhjälp från eller till ett annat språk bör du begära hjälp av servicestället. Här finns information om Tolkcentralens tjänster.

http://www.vaasa.fi/Pa_svenska/Offentliga_tjanster/Invandrare/Tolkcentralen

—

Tredje sektorn

Tredje sektorn används som begrepp för att dela upp samhället i olika sektorer som har olika identiteter och funktioner. Till tredje sektorn räknas olika typer av organisationer och sammanslutningar, t.ex. olika föreningar, organisationer, församlingar och samfund. Med hjälp av denna sektors gruppverksamhet och träffar får din vardag mera innehåll.

Olika föreningar, vilka kanske har verksamhet som intresserar dig finns här:

<http://www.korsnas.fi/bibliotek-kultur-fritid/foreningar-och-fritid/>

De kristna samfunden och deras verksamhet hittar du samlade här:

<http://www.kyrktorget.fi/index.php>

Trygghetstelefon

Vid behov kan du få hem en trygghetstelefon med vilken du kan påkalla hjälp när du hamnat i en hjälpbehövande situation. För trygghetstelefonen uppbärs en fast månadsavgift.

Äldreomsorgsledaren ger mera information om tillvägagångssättet om anskaffande av en trygghetstelefon och dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Vaccinationer

Tidsbeställning och förfrågningar angående vaccinationer görs på hälsogården. Kontaktuppgifter till den hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Vaccination mot pneumokocksjukdomar fås för 65-åringar. Pneumokockbakterien är en vanlig orsak till bl.a. livshotande lunginflammation. Vaccineringen sker på hälsogårdens morgonmottagning. Kontaktuppgifter till den hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Alla 65 år fyllda personer har rätt till gratis influensavaccin. Influensavaccinet ges på senhösten vid speciella vaccinationstillfällen som utannonseras i lokala medierna.

Väntjänst

Inom tredje sektorn kan finnas väntjänst för dig som behöver en vän i vardagen. Kontakta äldreomsorgsledaren och fråga om väntjänst finns på din ort. Här hittar du dennes kontaktuppgifter:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>

Vårdbedömning

Till hälsogårdens vårdbedömning kan du ringa för att få råd i sjukvårdsfrågor. Beroende på problemets karaktär och behov ges en tid till sjukskötare, hälsovårdare, akutens läkare eller mottagningsläkare. Kontaktuppgifterna dit hittar du här:

<http://www.mkhvc.fi/sv/mottagning/halsostationer-2.html>

Vårdbidrag för pensionstagare

Detta bidrag från FPA (Folkpensionsanstalten) är avsett att stöda sjuka och handikappade pensionstagare som behöver vård och service eller har särskilda kostnader till följd av sjukdom eller handikapp. Mera information om vårdbidraget och servicenumret hittar du här:

<http://www.kela.fi/in/internet/svenska.nsf/NET/091003132617MP>

Äldre- och handikapprådet

Äldre- och handikapprådets uppgift är att befrämja och utveckla samarbetet mellan kommunen och den äldre och handikappade befolkningen. Äldre- och handikapprådet följer med de äldres och handikappades behov och tar initiativ och gör framställningar samt avger utlåtande och rekommendationer i dess omsorgs- och funktionsfrågor. Dessutom bevakar äldre- och handikapprådet att de äldre och handikappade befolkningens viktiga frågor beaktas i olika nämnder och förvaltningar och att de äldres och handikappades sakkunskap förmedlas till ovan nämnda organ.

Vill du ha kontakt med äldre- och handikapprådet kan du kontakta någon medlem direkt eller via äldreomsorgsledaren. Dennes kontaktuppgifter hittar du här:

<http://www.korsnas.fi/vard-omsorg/adreomsorg-korsnas/>